

DRAGØR KOMMUNE

Dagplejen

PÆDAGOGISK LÆREPLAN

0-2 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBOLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	3
1.1 Indledning	3
1.2 Værdier	4
1.3 Pædagogiske principper	5
1.4 Læringsforståelse	5
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER	6
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL	6
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	6
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION	6
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN	7
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	7
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	7
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	9
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN	9
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER	9
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION	9
3.4 METODER TIL EVALUERING	10
3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS	10
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER	11
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	11
4.2 SOCIALE KOMPETENCER	12
4.3 SPROGLIG UDVIKLING	13
4.4 KROP OG BEVÆGELSE	14
4.5 NATUREN OG NATURFÆNOMENER	15
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	16
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE	18
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	18
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER	18
6 AFSLUTNING	19

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Dagplejens indledning

I Dragør Kommune udarbejder hver daginstitution hvert andet år en pædagogisk læreplan. Det er Dagtilbudsloven, som danner den lovmæssige ramme for læreplanen, og alle medarbejdere skal i samarbejde med forældrene være med til at formulere planen.

Formålet med den pædagogiske læreplan er at styrke den faglige udvikling i det enkelte dagtilbud og synliggøre bredden i det pædagogiske arbejde.

De pædagogiske læreplaner i Dragør Kommune tager afsæt i kommunens fælles værdier på børneområdet. Disse værdier kommer til udtryk i kommunens Børne- og Ungepolitik samt Inklusionspolitik, og udgør tilsammen det fundament, som vi står på, når vi arbejder med de pædagogiske læreplaner i dagplejen, vuggestuen og børnehaven.

De to første kapitler i denne læreplan skitserer kommunens fælles værdier og børnesyn. Herefter beskriver vi, hvordan vi i dagplejen arbejder med vores læreplan og de seks læreplanstemaer:

- Alsidig og personlig udvikling
- Sociale kompetencer
- Sproglige kompetencer
- Krop og bevægelse
- Natur og naturfænomener
- Kulturelle udtryksformer og værdier

Det er barnet der leger - Det er den voksne der skaber et godt lærings miljø omkring legen.

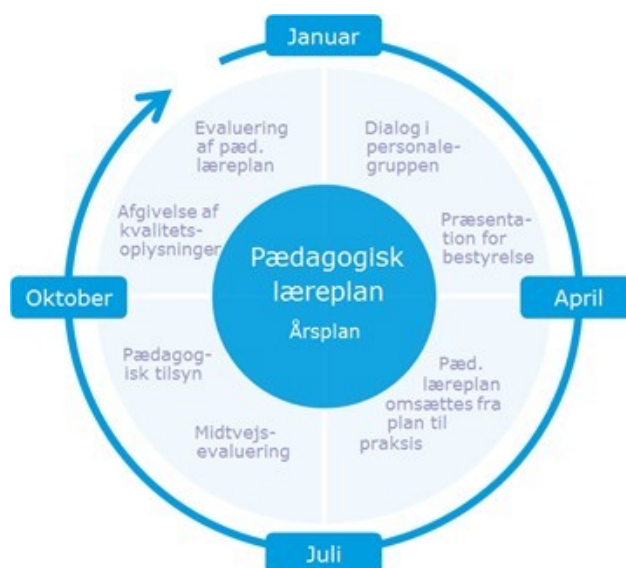
De første år af et lille barns liv kan være afgørende for hvordan man som voksen møder livet. Legen er en naturlig del af barnets udvikling. Barnet er i konstant bevægelse, det lærer og erfarer gennem kroppen og sansesystemet med stor iver og lyst. De samme elementer undersøges, puttes i munden og udforskes igen og igen.

Når barnet starter her i dagplejen kan de fleste kravle, pludre, gribe ud efter legetøj og putte det i munden. Legen med at lære er startet, og nu kan den fortsætte her i dagplejen.

Når de forlader dagplejen kan de fleste tale, synge, cykle, gynges, gå på toilettet, spise selv, lege "rollelege" med vennerne. De kan forstå at mor og far går på arbejde, de kender dagsrytmen, sætter ord på følelser, henter hjælp, griner når det er sjovt, græder når det er sørgeligt og vigtigst forstår når ens ven er glad eller ked af det. De kan skelne mellem begreber som varm og kold, hund og kat.

Vi er bevidste om at skabe en hverdag for det enkelte barn, der er et inspirerende og inkluderende læringsmiljø som er fuld af tid, nærvær og livsglæde, hvor der er plads til leg, fællesskab og fordybelse. Barnet får tid og mulighed for, at øve sig i det der er svært, og får støtte og vejledning fra nærværende voksne til at overkomme og mestre opgaven.

Illustration 1

1.2 Værdier

Dagplejens værdier

Kommunens fastsatte værdier:

I Dragør Kommune arbejder vi ud fra et børnesyn med barnet i centrum. Børn skal have lov til at være børn. Børn skal lære og børn skal lege. Vi møder børnene dér, hvor de er med respekt for det enkelte barns ressourcer og behov.

Alle børn skal have adgang til positive fællesskaber, som understøtter børnenes trivsel, udvikling og læring. Vi arbejder med rummelige fællesskaber, hvor der er plads til forskelligheder og særlige behov. I Dragør Kommune prioriterer vi tidlig indsats højt. Vi arbejder med forebyggende indsatser, og ser børnenes forældre og netværk som centrale medspillere. Vi har fokus på sammenhæng og helhed, og samarbejder på tværs af hele børneområdet, for at sikre kontinuitet i børnenes hverdag og liv.

I kommunens Børne- og Ungepolitik og Inklusionspolitik kan du læse mere om Dragør Kommunes værdier og børnesyn. Begge politikker er tilgængelige på kommunens hjemmeside.

Dagplejens værdier:

Vi vil tage udgangspunkt i det barnet kan, det barnet vil, det barnet er og det barnet gør. Vi vil udfordre og opfordre barnet til at prøve nyt, og det på en måde, hvor den voksne kan vise vejen, med respekt for barnets valg og følelser.

Hverdagen og strukturen i dagplejen og legestuen, samt samværet med andre børn og voksne, spiller en rolle for hvordan barnet lærer og leger. Genkendelighed, rummelighed, tid til fordybelse og nærvær ser vi som væsentlige elementer. Barnet skal opleve en tryghed, der kan give det overblik og overskud til at være initiativrig og nysgerrig overfor alt det nye de erfarer. De skal med andre ord lære i og af sin leg.

1.3 Pædagogiske principper

Dagplejens pædagogiske principper

1. Princip: Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns potentiale og kompetencer.
2. Princip: Alle børn skal opleve at være en del af et eller flere fællesskaber.
3. Princip: Den voksne er vigtige medspillere, når de følelsesmæssige erfaringer hos barnet omsættes til adfærd.
4. Princip: Vi prioriterer forældresamarbejde og anser forældre som de vigtigste personer for barnet.

1.4 Læringsforståelse

Dagplejens læringsforståelse

Kommunens læringsforståelse:

I Dragør Kommune ser vi barnet som et aktivt lærende individ, der besidder særlige ressourcer og udviklingspotentialer. Vi fremmer børnenes læring og tilegnelse af kompetencer på en måde, som understøtter det enkelte barns alsidige og personlige udvikling.

I vores optik er et hvert barn unikt, og har derfor forskellige læringsbehov. Det betyder, at børnene skal mødes af voksne, som tager udgangspunkt i det enkelte barn.

Vi tror på, at børn lærer på forskellige måder, og at læring er afhængig af den sammenhæng, som børnene indgår i. Noget læring opstår spontant i leg og andre gange gennem voksenstyrede aktiviteter. De voksne rundt om barnet skal være opmærksomme på, hvor og hvornår læring finder sted, og skal tænke læring ind i planlægningen og evalueringen af deres pædagogiske arbejde.

Dagplejens læringsforståelse:

I dagplejen sker børns læring gennem en vekselvirkning mellem tilrette lagte aktiviteter og egne spontane aktiviteter og leg. Vi tager udgangspunkt i det der optager børnene, i dagligdagen og tilrettelægger ofte aktiviteterne efter dette. Det betyder at den voksne positionerer sig ved enten at gå foran, ved siden af eller bagved barnet.

Illustration 2

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Dagplejens overordnede læringsmål

I dagplejens arbejde med de pædagogiske læreplaner, tager vi udgangspunkt i begrebet nærvær. Vi planlægger aktiviteter der året igennem sikrer at alle de 6 læreplanstemaer kommer i spil i forskellige sammenhænge. Vi justerer aktiviteterne på baggrund af vores refleksioner og læring, således at det bliver en dynamisk proces.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Dagplejens læringsmål for børn med særlige behov

I dagplejen arbejder vi tæt sammen med forældrene for at sikre barnets trivsel og udvikling. Hvis et barn i en periode har behov for ekstra støtte og særlig opmærksomhed, udarbejdes der sammen med forældrene en handleplan som der sammen arbejdes ud fra og følges op på.

Kommunens læringsmål for børn med særlige behov:

I Dragør Kommune arbejder vi med de samme læringsmål for hele børnegruppen. I vores optik er alle børn særlige, og skal derfor også behandles særligt. Et hvert barn kan komme i en situation, hvor det befinder sig i en udsat position og hvor der er behov for øget opmærksomhed.

I Dragør Kommune arbejder vi på at skabe de mest optimale udviklingsmuligheder for alle børn, med udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer og behov.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagplejens metoder og aktiviteter til inklusion:

Vi baserer det pædagogiske arbejde og de forskellige aktiviteter med udgangspunkt i det enkelte barn. Alle børn skal opleve at være en vigtig og værdifuld del af fællesskabet. Vi etablerer både store og små fællesskaber, i og på tværs af grupper og ved brug af legestuens muligheder. Vi sikrer retten til at være forskellig og fremhæver værdien i dette.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Dagplejens overordnede sprogindsats

Kommunens overordnede sprogindsats:

I Dragør Kommune arbejder vi målrettet med udviklingen af den sprogpædagogiske praksis. Alle 3-årige børn sprogscreenes, og vi tilbyder støttepædagoger med sprogfaglig viden. De sprogfaglige støttepædagoger har til opgave at understøtte sprogarbejdet i daginstitutionerne.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagplejens arbejde med overgange og sammenhæng

Kommunens arbejde med overgange og sammenhænge:

Overgangen fra børnehave til SFO og skole skal af børn og forældre opleves som tryk, glidende og sammenhængende. Vi arbejder med en fælles drejebog på tværs af dagtilbud, SFO og skole samt 'Den Røde Tråd' som er en strategi for samarbejdet om børnenes overgange.

Dagplejens arbejde med overgange og sammenhænge:

I dagplejen har vi særligt fokus på overgangen fra hjem til dagpleje og senere til børnehave. Vi arbejder tæt sammen med forældrene for at gøre overgangen så let og tryk som muligt for barnet.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagplejens metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

Ved dagpleje start, planlægger vi et forløb hvor vi modtager familien og i samarbejde sikrer den bedst mulige start. Senere når barnet nærmer sig 3 år, tager vi på børnehavesøg, her har barnet sammen med venner og velkendte voksne mulighed at se sin børnehave.

Hvis barnet har haft behov for en særlig indsats i sin dagplejetid, har vi en overleveringssamtale, hvor pædagogisk leder fra dagplejen samt forældre og personale fra børnehaven deltager. I samtalen beskrives de udfordringer der er eller har været i , handleplan og tiltag der er eller har været i gang. Der laves aftaler om det fremtidige arbejde og om der eventuelt skal tilføres børnehaven ressourcer.

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagplejens beskrivelse:

Dagplejen i Dragør er ledelsesmæssigt sammenlagt med Nordstrandens vuggestuen. Det betyder at der er en pædagogisk leder af hver enhed, der varetager den daglige drift samt en fællesleder med det overordnede ansvar.

I Dragør kommune er der ansat 13 dagplejere, fordelt i 4 grupper, som arbejder i deres hjem. Hver dagplejere har plads til 4 faste børn i alderen 0-3 år. Nogle har derudover mulighed for at have et 5. barn i gæstepleje. Samtidig er der et gæstehus/legestue tilknyttet dagplejen, som er beliggende på Engvej 22.

I gæstehuset er der ansat 2 gæsteplejere, en på 37 timer og en på 25 timer, her er der mulighed for at placeres max. 5 børn ved dagplejernes ferie og sygdom.

Hver gruppe benytter legestuen en gang om ugen, på en fast ugedag. Dagplejerens børn bliver denne dag afleveret og afhentet her. Her gør vi rigtig meget ud af at børnene oplever at være en del af et større fællesskab.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Følgende viser den forventede procentvise fordeling på de 6 læreplanstemaer, som er angivet i den pædagogiske læreplan:

Alle læreplanstemaer har bidraget lige meget til børnenes udvikling

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Video
- Iagttagelser/observationer

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- SMTTE
- Video
- Hjernen og hjertet - dialog modul

3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Den pædagogiske læreplan har til hensigt at bruges som led i den refleksion og de diskussioner om det pædagogiske arbejde, der hele tiden finder sted blandt det pædagogiske personale. Derudover udfærdiger vi et skema og en metode til analyse og evaluering.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Livet i dagplejen giver børnene mulighed for at opleve sig selv som en del af både store og små fællesskaber. De møder både medgang og modgang. Det er her at kompetente voksne er opmærksomme på det enkelte barn og sikrer tilpas mængde af støtte, udfordringer og frihed.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagplejens overordnede mål:

Børnene skal turde være aktive deltagere i forskellige sociale sammenhænge. De skal have mulighed for at mærke egne behov og give udtryk for disse.

De skal have mulighed for at udvikle sig som selvstændige stærke individer. De skal kunne tage initiativ, kunne fortage valg og blive selvhjulpne. Børnene skal øve sig i at sætte grænser samt have oplevelsen af at være en værdifuld deltager og medskaber af fællesskabet.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene deltager aktivt i aktiviteter.
2. Tegn: Vi oplever at børnene siger verbalt/nonverbalt til og fra.
3. Tegn: Børnene flytter voksen styrede lege til andre arenaer.
4. Tegn: Ved faste rutiner ser vi børnene handle selvstændigt
5. Tegn: Børnene viser og inddrager den voksne i deres opdagelser.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: I nye aktiviteter og grupper støttes barnet af en tryk og kendt voksen.
2. Tiltag: Børnene får valg muligheder f.eks. ved måltider og aktiviteter.
3. Tiltag: Respektere og anerkende når børnene siger til og fra.
4. Tiltag: Børnene øver sig i at spise selv, øse op, tage tøj af og på, gå på wc osv.
5. Tiltag: Opfordrer børnene til at vælge sange, lege og historier.
6. Tiltag: Den voksne støtter op om børnenes initiativer og følger, hvis muligt, deres spor.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

I dagplejen og legestuen møder børnene deres første billede af, en verden uden for hjemmet. Det er her de får mulighed for at øve sig i at indgå i sociale relationer og spejle sig i andre. De lærer at agere i en verden hvor ikke kun deres egne behov er i fokus.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med social kompetence angivet:

Dagplejens overordnede mål:

Alle børn skal opleve at indgå i relationer med andre børn såvel som voksne. De skal samtidig have mulighed for at danne venskaber både i gruppen og i det større fællesskab. Børnene skal lære at vise hensyn og udvikle empati i forhold til hinanden. De skal øve sig i at lytte og forstå beskeder samt aflæse andres intentioner. Børnene skal lære at vente på tur og opleve at blive mødt med anerkendelse og respekt.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi ser at børnene søger hinanden, og viser interesse for samvær.
2. Tegn: I konfliktsituationer, søger børnene kontakt med den voksne.
3. Tegn: Vi ser at børnene hjælper hinanden.
4. Tegn: Barnet vælger den alternative mulighed der præsenteres.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: Den voksne indgår i samspil med børnene og støtter op om deres venskaber.
2. Tiltag: Børnene vejledes og støttes i at håndtere konflikter.
3. Tiltag: Den voksne sætter ord på børnenes handlinger.
4. Tiltag: Børnene vises alternativer og andre handlemuligheder.
5. Tiltag: Der etableres aldersopdelte grupper i legestuen.

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Sproget, det verbale og nonverbale, er vigtigt for vores kommunikation og interaktion med vores omgivelser. Gennem sproget skaber vi kontakt og etablerer relationer. Sproget bruges til at skabe forståelse og derigennem også adgang til fællesskaber. Vi bruger sproget til at udtrykke os, til at svare og til at blive hørt.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sprog angivet:

Dagplejens overordnede mål:

Børnene skal udvikle deres sproglige kompetencer gennem leg, aktiviteter og dialog. De skal gradvist øge deres ordforråd, lære betydningen af mimik og kunne aflæse denne. Børnene skal kunne fortælle om egne oplevelser og lytte når andre fortæller. De skal kunne synge med på sange ved brug af fagter og senere ord.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene viser at de genkender sangene.
2. Tegn: Alle deltager i dialoger på forskellige niveauer.
3. Tegn: Børnene henter selv, kigger i og viser interesse for bøger.
4. Tegn: Børnenes ordforråd vokser.
5. Tegn: De bruger forskellige betegnelser for den samme ting.
6. Tegn: Børnene viser glæde ved at deltage i de forskellige grupper.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sprog angivet:

1. Tiltag: dagplejens sangbog med kendte sange bruges dagligt.
2. Tiltag: I dialoger med børnene anvendes turtagning, forklaringer og fortolkninger
3. Tiltag: Den voksne underbygger sproget ved brug af fagter, mimik og sætter ord på.
4. Tiltag: Der læses bøger med børnene (dialogisk oplæsning). Bøger er tilgængelige for børnene.
5. Tiltag: I perioder sproggruppe med kommunens sprogvejledere.

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Som lille barn er det gennem vores krop og sanser at vi erfarer og erobrer verdenen. Ved brug af vores motorik kan vi skabe, vi kan udtrykke os og udfordre os selv og andre. Vi skal kunne gribe verden for vi kan begribe den.

Det er gennem kontrol af kroppen at det lille barn får mulighed for at øve sig og opleve succeser ved selv at kunne.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagplejens overordnede mål:

Børnene skal opleve glæden og friheden, ved at være i bevægelse og kunne bruge deres krop. De skal udvikle en stærk sanseintegration og derigennem en sanselig tilgang til verden. Samtidig skal de lære at koordinere deres bevægelser og udfordres i deres oplevelse af egen kunnen.

Børnene skal oparbejde forskellige grader af selvhjulpenhed.

Børnene får et alsidigt og nuanceret forhold til mad.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene kan benævne flere kropsdele på sig selv og andre.
2. Tegn: At børnene selv tager tøj af/på, spiser, øser og hælder op selv.
3. Tegn: Børnene viser interesse for at deltage i aktiviteter/lege, hvor sanser udfordres.
4. Tegn: Børnene smager og spiser forskellige fødevarer.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Der arbejdes med at lære børnene betegnelser for kroppen.
2. Tiltag: Børnene inspireres til at forsøge selv, i alle sammenhænge.
3. Tiltag: Børnene opfordres til at føle, mærke, dufte osv. på forskellige materialer og konsistenser.
4. Tiltag: Vi sikre at børnene får sund og varieret kost og vi følger sundhedsstyrelsens retningslinjer.

4.5 NATUREN OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med naturen og naturfænomener angivet:

Naturoplevelser i barndommen understøtter barnets generelle udvikling. Alle sanser kommer i spil når vi bevæger os i og benytter uderummet. Når vi bruger naturen som eksperimenterium og legerum medvirker dette til at skabe grundlag for varig interesse, respekt og ansvarlighed for natur og miljø.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med naturen og naturfænomener angivet:

Dagplejens overordnede mål:

At børnene udviser respekt og forståelse og oplever glæde ved, at være i naturen. Børnene skal lære naturen at kende med alle sanser, og opleve den som kilde til rum for leg, oplevelser, udforskning og viden. Samtidig skabes mulighed for at børnene tilegner sig mange forskellige erfaringer, hvor de oplever og forstår sammenhænge, med natur og naturfænomener.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene genkender og benævner strand, skov, havn osv..
2. Tegn: De viser glæde og interesse ved at opholde sig i naturen
3. Tegn: Børnene vander og passer på planter og blomster
4. Tegn: De smager på istapper og bemærker at fuglene spiser maden
5. Tegn: Børnene viser forståelse for hvornår de skal have eks. regntøj, hue eller sandaler på.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Vi undersøger og eksperimenterer med forskellige materialer.
2. Tiltag: Vi lærer om retninger, årstider, vind og vejr.
3. Tiltag: Vi benytter nærmiljøet så som strand, skov og havn.
4. Tiltag: Børnene sår, planter og høster.
5. Tiltag: Der leges med jord, sand og vand.
6. Tiltag: Vi leder efter, kigger på, rører ved og taler om krible krable dyr.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Gennem oplevelser af kunst og kultur inspireres børnene og deres fantasi får mulighed for at udvikle sig. Jo flere forskellige og nuancerede kulturelle tilbud og indtryk børnene får mulighed for at opleve og afprøve, jo større vil deres opfattelse og forståelse for omverdenen og deres egne muligheder blive.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer angivet:

Dagplejens overordnede mål:

Børnene skal stifte bekendtskab med forskellige kulturelle udtryk. De skal gennem forskelligt materiale brug have mulighed for at skabe sit eget udtryk og samtidig skal de præsenteres for andres måde at udtrykke sig gennem kunsten på. Børnene skal opleve forskellige kulturer og traditioner og gives mulighed for at sætte sit eget præg på disse.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene viser tegn på genkendelse af de forskellige traditioner.
2. Tegn: De glædes ved at komme på ture i nærmiljøet herunder bibliotek og havn.
3. Tegn: Børnene deltager i forskellige kreative aktiviteter og genkender egne og andres kreationer.
4. Tegn: Børnene leger med lyd både i form af traditionelle musikinstrumenter og selvskabte.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer angivet:

1. Tiltag: Børnene oplever og deltager i forskellige traditioner så som jul, fastelavn osv.
2. Tiltag: Vi synger sange og laver sanglege der er forbundet med traditioner.
3. Tiltag: Vi benytter de lokale kulturelle tilbud bl.a. bibliotek, den gamle by m.m.
4. Tiltag: Børnene fremstiller kreative udtryk af forskellige materialer, deriblandt foto, gips og maling.
5. Tiltag: Vi afprøver og leger med forskellige musikinstrumenter.

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Der bliver lavet en børnemiljøvurdering hvert andet år. Det er ud fra et spørgeskema som bliver udfyldt af personalet, som så samles i en rapport. Denne rapport bliver gennemgået på et personalemøde hvor der bliver lavet nogle nedslag.

Børnenes perspektiv inddrages gennem personalets observation af børnenes initiativer og trivsel.

Vi bruger praksisfortællinger og video

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe rummelige læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Vi vil bruge analyserne fra praksisfortællinger, observationer og video til planlægning af aktiviteterne så vi skaber inkluderende læringsmiljøer og der ved sikre trivsel og adgang til fællesskaber for det enkelte barn.

6 AFSLUTNING

Vi ønsker at denne læreplan, er et dynamisk værktøj vi som personale løbende arbejder med, via evaluering og justering af pædagogisk praksis. Vi vil bruge læreplanen til at skærpe vores opmærksomhed på det enkelte barns læring og udvikling. Vi vil omsætte denne viden til planlægning af handlingsforløb i både små og store fællesskaber

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteraktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**